

Vragen bij het CE aardrijkskunde vmbo 2023 1^e tijdvak
ingestuurd n.a.v. de examen besprekingen aan het CvTE.

Naar aanleiding van de examenbesprekingen georganiseerd door het KNAG hebben we een vraag betreffende enkele opgaven van het CE aardrijkskunde vmbo.

Vraag 18:

Vraag 18 is discutabel, misschien zelfs onjuist en het antwoord ook. In West Nederland wordt wel oevergrondwater gewonnen langs de rivieren en in West-Utrecht ook uit plassen (GB56 kaart 37B), wat feitelijk oppervlaktewater is. De bewering in de vraag klopt dus eigenlijk niet.

Door oude zeeklei in de ondergrond wordt verzilting juist tegengegaan (zie ook kaart 36B, weinig verzilting). In veenpolders (waar de plassen feitelijk deel van uitmaken) leidt een lager oppervlaktewaterpeil en daardoor een lager grondwaterpeil tot verdroging en inklinking. Het antwoord over verzilting gaat wel op voor de droogmakerijen zoals de Haarlemmermeer en drooggemaakte veenplassen, maar dat zijn geen plassen. De reden voor dat droogmaken was echter niet het winnen van drinkwater.

Vraag 26:

Taalkundig kan uitspraak één op twee manieren geïnterpreteerd worden. Minder taalvaardige leerlingen kunnen 'meeste' als 'meest' lezen, waardoor zij juist als antwoord kiezen (de meest geïndustrialiseerde gebieden liggen aan de kust). Wij vragen dan ook om zowel juist als onjuist bij deze uitspraak goed te keuren.

Opmerkingen bij het CE aardrijkskunde vmbo 2023 1^e tijdvak

Naar aanleiding van de landelijke bespreking zijn er enkele constatering. Het is zinvol als deze worden meegenomen bij de constructie van nieuwe examens om verwarring bij leerlingen en frustratie bij het nakijken te voorkomen.

Vragen 5, 10 en 25:

Bij deze vragen wordt een serie keuzes samengevat in een schema, waardoor er minder keuzes zijn dan wanneer de opdracht zou vragen om individuele vraagelementen aan elkaar te koppelen (een plaatsnaam aan een grafieknummer bijvoorbeeld). De vraag toetst daardoor de kennis van de leerlingen minder nauwkeurig. De vraag eist ook de nodige concentratie om de combinatie van goede antwoorden goed te onthouden en in de antwoordtabel op te zoeken. De vraag is daardoor onnodig moeilijk en toetst niet zuiver inhoudelijke aardrijkskundekennis. In sommige gevallen valt een vraag juist makkelijker uit omdat niet alle keuzes gegeven zijn in de antwoordtabel. Bij vraag 25 bijv. leidt de associatie van rijst met een natte rijstakker al snel tot het besef dat rijst het gewas met de grootste watervraag is. Er zijn dan geen alternatieven meer over om de andere landbouwwormen in een andere volgorde te zetten.

Vraag 15:

In het correctievoorschrift staat 'klimaatverandering' als correct antwoord. Dit kan zowel opwarming als afkoeling betekenen. Wij vinden dat 'opwarming van de aarde' bij deze vraag passender zou zijn geweest.

Vraag 22:

In het correctievoorschrift staat dat het water tot stilstand komt. Wij vinden een afname van de stroomsnelheid bij deze vraag passender zou zijn geweest.

Vraag 27:

De meeste leerlingen hebben geen beeld bij Landschapspark Duisburg-Nord. De toevoeging van een foto had verhelderend kunnen werken.

Vraag 41:

Bron 35 is onduidelijk. In de legenda staan namelijk huidige autoparkeerzones, wat vragen oproept bij de leerlingen. (Zijn het gebieden met betaald parkeren?)

Vraag 43:

In bron 37 kan het aantal inwoners per vierkante kilometer zoals aangegeven in de legenda niet kloppen. Dit had verder geen invloed op het beantwoorden van de vraag.

Algemeen

We vonden het een mooi examen. Het niveau was iets hoger dan vorig jaar, maar dat was te verwachten. Daarnaast was het goed om te zien dat er geen grote tekstbronnen in stonden. Er was een consequente opbouw van vragen en dikgedrukte keuzes. Tevens waren de vragen en bronnen goed geclusterd. Hierdoor was het voor leerlingen duidelijk welke bron bij welke vraag moest worden gebruikt.

We vonden wel dat er veel dezelfde onderwerpen aan bod kwamen. Ook werd het examen als lang ervaren. Het onderdeel water werd moeilijker bevonden dan het onderdeel bevolking en ruimte.